ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΛ

ΣΑΒΒΑΤΟ 30/05/2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ «ΕΞΕΛΙΞΗ»

Α. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η Δραστηριότητα

Α1. α) Στη συνέντευξη που παραχώρησε ο Ντέιβιντ Χολάντερ επισημαίνει δύο αρχές του μπάσκετ τις οποίες χαρακτηρίζει επίκαιρες σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Η πρώτη αφορά την ανυπαρξία σταθερών θέσεων, η οποία στην καθημερινή ζωή μεταφράζεται σε ικανότητα ευελιξίας και προσαρμογής στις νέες συνθήκες με την επίδειξη ομαδοσυνεργατικού πνεύματος. Η δεύτερη είναι η προσπάθεια υπέρβασης ακόμη και των περιορισμών του ανθρώπινου σώματος, με την έννοια ότι ο άνθρωπος πρέπει να αποκτά υψηλές φιλοδοξίες που θα τον αναγκάσουν να ξεπεράσει τα όριά του .

Α1. β) **Αφήγηση:** «Είναι μία ανάμνηση: όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλτόστρωσε την αυλή μας και έστησε μία κανονική μπασκέτα.»

Μεταφορική χρήση της γλώσσας: «ένας βαθιά ανθρώπινος και εμπνευσμένος τρόπος να πορεύεσαι μέσα στον κόσμο.»

Ασύνδετο σχήμα: «Είναι ένας ισχυρός, βασικός, βιώσιμος προσανατολισμός»

Ευθύς λόγος: «Κοίτα ψηλά»

Α΄ρηματικό πρόσωπο: «όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου ασφαλτόστρωσε την αυλή μας»

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

2η Δραστηριότητα

Α2. α) Ο τίτλος του κειμένου αποτελεί μια ευθεία ερώτηση, με την οποία ο συντάκτης επιχειρεί να διεγείρει το ενδιαφέρον και τον προβληματισμό του αναγνώστη σε σχέση με το κατά πόσο το μπάσκετ θα μπορούσε να λειτουργήσει λυτρωτικά για τον κόσμο και του εξάπτει την περιέργεια να διαβάσει το κείμενο και να απαντήσει στο ερώτημα αυτό. Παράλληλα δημιουργεί ζωντάνια, παραστατικότητα κι αίσθημα διαλόγου με τον αναγνώστη. Ο τίτλος είναι μέσης έκτασης και αποτελείται από μία κύρια – ευθεία ερωτηματική («θα μπορούσε το μπάσκετ») και μία δευτερεύουσα βουλητική πρόταση («να σώσει τον κόσμο»). Αποτελείται από τον τύπο «θα μπορούσε» (θα + οριστική παρατατικού του ρήματος «μπορώ») και ακολουθείται από την υποτακτική αορίστου «να σώσει». Πρόκειται για τη χρήση επιστημικής τροπικότητας που εκφράζει δυνατότητα. Τέλος η χρήση της γλώσσας είναι μεταφορική, καθώς η φράση «να σώσει τον κόσμο» αποτελεί προσωποποίηση κι ενδεχομένως και μια υπερβολή.

Ο τίτλος σχετίζεται άμεσα με το περιεχόμενο του κειμένου, καθώς σε όλη τη συνέντευξη ο συγγραφέας Ντέιβιντ Χολάντερ εξηγεί πώς το μπάσκετ μπορεί να μας προσφέρει αρχές και μεθόδους για να μπορέσουμε να επιβιώσουμε σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο και να μάθουμε να κυνηγάμε ακόμα και τους πιο δύσκολους στόχους. Άρα ο τίτλος χαρακτηρίζεται για την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητά του.

Α2. β) Στη συγκεκριμένη παράγραφο ο Ντέιβιντ Χολάντερ επιχειρεί μία αναλογία ανάμεσα στους στόχους που θέτουν οι παίκτες του μπάσκετ και στους στόχους που πρέπει να θέτουμε οι άνθρωποι στη ζωή μας. Πιο συγκεκριμένα, όπως οι παίκτες του μπάσκετ πρέπει μέσα από τη συνεργασία και την προσαρμοστικότητα να επιδιώκουν να αψηφήσουν ακόμη και τους νόμους της φύσης προκειμένου να σκοράρουν *(Αναφορικό μέρος: «Το μπάσκετ είναι, επίσης, το μοναδικό άθλημα που έχει «υπερυψωμένο» στόχο. Και άρα μας ζητά όχι μόνο να συνεργαζόμαστε και να προσαρμοζόμαστε, αλλά και να ανυψωνόμαστε. Το μπάσκετ λέει: «Αψήφησε τη βαρύτητα, πέτα» - και ξέρουμε ότι αυτό είναι αδύνατο. Δεν μπορούμε να αψηφήσουμε τη βαρύτητα, δεν μπορούμε να πετάξουμε. Το μπάσκετ όμως λέει:*

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

«κάν΄ το όπως και να 'χει».), έτσι και όλοι εμείς πρέπει να θέτουμε υψηλούς στόχους, ακόμη κι αν φαντάζουν ανέφικτοι *(Δεικτικό μέρος: «Το νόημα, λοιπόν, είναι πως πρέπει να θέτουμε υψηλούς στόχους, να επιχειρούμε αυτό που οι άλλοι θεωρούν αδύνατο. Πρέπει να επιμένουμε ώστε οι φιλοδοξίες μας να ξεπερνούν τα όριά μας.»)* .

Με τη συγκεκριμένη αναλογία ο ομιλητής επιτυγχάνει να καταστήσει τη θέση του για τις αρχές που πρέπει να διαθέτουμε στη σύγχρονη πραγματικότητα σαφή και κατανοητή στον αναγνώστη. Παραλληλίζοντας τη ζωή με το δημοφιλές παιχνίδι του μπάσκετ εκλαϊκεύει το μήνυμά του για την ανάγκη υψηλής στοχοθεσίας και προσδίδει στα λεγόμενά του λογοτεχνικότητα και παραστατικότητα.

Α2. γ)«…ευπιστία / εμπιστοσύνη / πίστη απέναντι στους θεσμούς…»

«… αίσθηση συλλογικής άνθισης / αναδόμησης/ ανασυγκρότησης…»

«… συνεχώς αμετάβλητο / σταθερό / παγιωμένο κόσμο…»

3η Δραστηριότητα

Α3. Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο στη σχολική εφημερίδα, ύπαρξη τίτλου, αφόρμηση από επίκαιρο γεγονός, χρήση γ' και α' ρηματικού προσώπου.

«Τρίποντο» επιτυχίας!

Ζούμε σε μια εποχή συνεχώς μεταβαλλόμενη, όπου οι κοινωνικές και τεχνολογικές εξελίξεις μεταμορφώνουν τον σύγχρονο τρόπο ζωής, δημιουργώντας ένα περιβάλλον γεμάτο ευκαιρίες, αλλά και προκλήσεις. Ως νέοι, καλούμαστε να προσαρμοστούμε και να ανταποκριθούμε στη νέα αυτή πραγματικότητα. Το ερώτημα, λοιπόν, που προκύπτει με αφορμή και τα δυσάρεστα περιστατικά των τελευταίων ημερών που αποκαλύπτουν την αδυναμία των νέων να ανταπεξέλθουν στις συνθήκες αυτές είναι ποια εφόδια χρειάζεται ένας νέος άνθρωπος για να καταφέρει να σταθεί δυναμικά και να «χαράξει» τη δική του πορεία, πετυχαίνοντας τους στόχους του και τα όνειρά του σε έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

Ζητούμενο: Εφόδια που χρειάζεται ένας νέος άνθρωπος για να πραγματοποιήσει τα όνειρά του

- Απαραίτητη είναι η μόρφωση και η διάθεση για διαρκή μάθηση. Με αυτόν τον τρόπο ο νέος θα ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις και θα αξιοποιεί ευκαιρίες. Έτσι, η γνώση γίνεται εργαλείο εξέλιξης και όχι απλώς μια τυπική υποχρέωση.
- Η κριτική σκέψη βοηθά τον νέο να αξιολογεί σωστά τις πληροφορίες και να μην επηρεάζεται εύκολα από παραπληροφόρηση. Παράλληλα, η δημιουργικότητα του επιτρέπει να βρίσκει νέες λύσεις και να εκφράζει πρωτότυπες ιδέες.
- Η αυτογνωσία και η αυτοπεποίθηση αποτελούν απαραίτητα εφόδια για έναν νέο, αφού θα μπορεί να αναγνωρίζει τα δυνατά και αδύνατα σημεία του, κάτι που τον βοηθά να θέτει ρεαλιστικούς στόχους.
- Η προσαρμοστικότητα και η ευελιξία συμβάλλουν στη διαρκή εξέλιξη του ατόμου, αφού του επιτρέπουν να προσαρμόζεται στις ραγδαίες εξελίξεις σε όλους τους τομείς της ζωής του, προχωρώντας άφοβα στο μέλλον.
- Η επιμονή και η υπομονή βοηθούν τον νέο να μην εγκαταλείπει τους στόχους του, ακόμη και όταν αντιμετωπίζει δυσκολίες.
- Η εργατικότητα αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επίτευξη κάθε στόχου, καθώς χωρίς συστηματική προσπάθεια δεν μπορεί να υπάρξει πρόοδος. Παράλληλα, η μαχητικότητα τον βοηθά να μην παραιτείται μπροστά στις δυσκολίες, αλλά να διεκδικεί με επιμονή όσα αξίζει.
- Η αισιοδοξία και ο ιδεαλισμός δίνουν δύναμη στον άνθρωπο να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες με θάρρος και να βλέπει το μέλλον με θετική προοπτική.
- Η επαγγελματική κατάρτιση είναι απαραίτητη για την ένταξη του νέου στην αγορά εργασίας. Ο νέος αποκτά εξειδίκευση και αυξάνει τις πιθανότητες επαγγελματικής επιτυχίας, ενώ παράλληλα γίνεται πιο ανταγωνιστικός σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

- Η κοινωνική συνείδηση και το δημοκρατικό ήθος καλλιεργούν την ευαισθησία του ανθρώπου απέναντι στα προβλήματα της κοινωνίας και την ανάγκη για συλλογική δράση, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας δικαιότερης και πιο ανθρώπινης κοινωνίας.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων που επιτρέπουν στο άτομο να δημιουργήσει σχέσεις αλληλεπίδρασης με το κοινωνικό σύνολο και να συνεργαστεί με τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας για τη βελτίωση και επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων και την αντιμετώπιση του άγχους, της μοναξιάς και της ανασφάλειας.

Επίλογος: Συμπερασματικά, η σημερινή εποχή δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση μία «όαση» για τη νέα γενιά. Οι προκλήσεις και οι αλλαγές είναι πολλές και αλλεπάλληλες. Ωστόσο, οι νέοι καλλιεργώντας τα πνευματικά, ψυχικά και ηθικά τους εφόδια μπορούν να αντιμετωπίσουν τους «αντιπάλους» και τα εμπόδια που ανακύπτουν στον δρόμο τους και να σκοράρουν ένα «τρίποντο» επιτυχίας!

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η Δραστηριότητα

Β1. Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του και τη ψυχοσυναισθηματική του κατάσταση. Τα υλικά που χρησιμοποιεί είναι οι συναισθηματικές του εμπειρίες *(«παίρνω τα χρώματα…αλφαβητάρι»)* καθώς και η διάθεση για προβληματισμό, φιλοσοφικό στοχασμό και εσωτερική αναζήτηση *(«υλικά από της σκέψης το εργαστήρι»)* , τα οποία πιθανώς μετουσιώνονται και σε δημιουργήματα, όπως υποδηλώνει η αναφορά σε όρους της τέχνης *(«ποιήματα, ζωγραφίζω»)*. (59 λέξεις)

2η Δραστηριότητα

Β2. α) Στο ποίημα χρησιμοποιείται το α’ ενικό ρηματικό πρόσωπο τόσο της οριστικής όσο και της υποτακτικής έγκλισης. Η χρήση της οριστικής **ενεστώτα** εντοπίζεται στο χωρίο *«Κι έχω ένα όνειρο»*, στο οποίο παρουσιάζεται η διαχρονική

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

και σταθερά προσανατολισμένη ύπαρξη μιας μελλοντικής επιδίωξης και στόχου για το ποιητικό υποκείμενο, της οποίας η υλοποίηση δεν είναι εύκολη, αλλά ζωτικής σημασίας για το ίδιο. Η χρήση της υποτακτικής έγκλισης εντοπίζεται στο χωρίο *«Να ζωγραφίσω τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα»*, όπου παρουσιάζεται η επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου για την δημιουργία ενός κόσμου αισιόδοξου, φωτεινού, δημιουργικού και ευτυχισμένου.

Οποιαδήποτε άλλη επιλογή χωρίου οριστικής έγκλισης («ζωγραφίζω», «παίρνω τα χρώματα», «ορειβατώ τα ύψη τους τα δυσθεώρητα» κ.α.) θεωρείται ορθή.

Β2. β)

- **μεταφορά:** «*ταξιδεύω στη γη των εννοιών*».

  Με τη μεταφορά αυτή καθίσταται σαφής η στοχαστική διάθεση του ποιητικού υποκειμένου, καθώς και η διαδικασία εσωτερικού αναστοχασμού και ενδοσκόπησης που πραγματοποιεί σε ένα μη υλικό αλλά πνευματικό επίπεδο και θεωρεί παράγοντα της υλοποίησης των ονείρων και των επιδιώξεών του.
- **επανάληψη:** *«ζωγραφίζω»/ «να ζωγραφίσω»*

  Με την επανάληψη του ρήματος «ζωγραφίζω» παρουσιάζεται η διαδικασία διαμόρφωσης της ψυχοσυναισθηματικής κατάστασης, των ονείρων και των επιδιώξεων του ποιητικού υποκειμένου με επίκεντρο την εξασφάλιση ενός αισιόδοξου μέλλοντος.
- **προσωποποίηση:** *«Κι έχω ένα όνειρο που με παιδεύει»*

  Η προσωποποίηση αξιοποιείται προκειμένου να αποτυπωθεί εναργώς η δυσκολία επίτευξης αλλά και η μεγάλη σημασία του κεντρικού ονείρου του ποιητικού υποκειμένου, δηλαδή η οικοδόμηση ενός καλύτερου μέλλοντος ιδίως για τη νέα γενιά.

Με τη χρήση των παραπάνω εκφραστικών μέσων το κείμενο αποκτά ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα. Επίσης, ο αναγνώστης φορτίζεται συναισθηματικά.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

3η Δραστηριότητα

Β3. Στους τελευταίους στίχους του ποιήματος το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει το όνειρό του για τον κόσμο. Συγκεκριμένα, οραματίζεται έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από αισιοδοξία, ελπίδα, ευτυχία, δημιουργικότητα. Σε έναν τέτοιο κόσμο η νέα γενιά, τα παιδιά, ζούνε ευτυχισμένα και γελαστά χωρίς φόβο, άγχος, ανασφάλεια και απαισιοδοξία. Θεωρώ ότι ένα τέτοιο όνειρο θα μπορούσε να εμπνεύσει τους νέους. Σε μία εποχή σκοτεινή που μαστίζεται από μοναξιά, αβεβαιότητα, απαισιοδοξία, πολεμικές συγκρούσεις και ραγδαίες αλλαγές οι νέοι με την ορμητικότητα, την εκ φύσεως προοδευτική και καινοτόμο διάθεση και την τάση τους να ατενίζουν πιο αισιόδοξα το μέλλον μπορούν να θέσουν ως ατομικό αλλά και συλλογικό στόχο και αγώνα την οικοδόμηση ενός «αύριο» που θα στηρίζεται στην αγάπη, στην καλοσύνη, στην ελπίδα, στην πρόοδο, στην ανεμελιά και στη χαρά. Μπορούν να γίνουν οι ίδιοι το «αντίδοτο» στον ζόφο της σημερινής κοινωνίας και να ζωγραφίσουν *«τις μέρες όλου του κόσμου με ποιήματα»*. (146 λέξεις)

Σχόλιο για τα θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων 2026

Τα φετινά θέματα των πανελλαδικών εξετάσεων στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας των ΕΠΑΛ κρίνονται απαιτητικά , ωστόσο κινούνται μέσα στα πλαίσια της διδαχθείσας ύλης.

Ειδικότερα:

- Τα κείμενα ήταν κατανοητά και προσιτά τόσο ως προς το περιεχόμενό τους όσο και ως προς τη γλώσσα και το ύφος τους.
- Η 1η, η 2η και η 3η της δραστηριότητα της Γλώσσας ήταν σαφώς διατυπωμένες, χωρίς αμφιλεγόμενα σημεία και απόλυτα σύμφωνα με τη διδαχθείσα θεωρία. Μοναδικό σημείο όπου ενδεχομένως μπορεί να χρειαστεί περαιτέρω διευκρίνιση από την επιτροπή εξετάσεων και τα βαθμολογικά είναι τα συγκρινόμενα μέρη της αναλογίας στο ερώτημα Α2β.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr

- Όσον αφορά τη Λογοτεχνία επίσης παρατηρήθηκε σαφήνεια στη διατύπωση των ζητουμένων στην 1η, 2η και 3η δραστηριότητα. Το θέμα του ποιήματος ήταν σαφές και εύληπτο από τους μαθητές.

Οι μαθητές του φροντιστηρίου μας ήταν απόλυτα προετοιμασμένοι για τα παραπάνω θέματα. Συγκεκριμένα:

- Η θεωρία στην οποία εξετάστηκαν τόσο στη Γλώσσα όσο και στη Λογοτεχνία βρίσκεται στο φροντιστηριακό βιβλίο «Νεοελληνική γλώσσα Γ΄ Λυκείου ΕΠΑΛ, Τεύχος α΄» και οι μαθητές ήταν απόλυτα εξοικειωμένοι με την εφαρμογή της σε αντίστοιχες ασκήσεις στο φροντιστηριακό βιβλίο «Νεοελληνική γλώσσα Γ΄ Λυκείου ΕΠΑΛ, Τεύχος β΄».
- Για την παραγωγή λόγου του θέματος Α3 οι μαθητές μας μπορούσαν να αντλήσουν υλικό από τις αντίστοιχες θεματικές ενότητες του φροντιστηριακού τεύχους «Λεξικό Εννοιών».

ΕΞΕΛΙΞΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΑ.Λ
Κεντρικό Διδακτήριο: Βασ. Αμαλίας 1 & Μιλτιάδου, Πλατεία ΗΣΑΠ Αμαρουσίου, 151 22 Μαρούσι
τηλ.-fax: 210 8028560, 210 6129412 • www.exelixi.edu.gr • info@ekpedefsi.gr